

VAKANTIE: SALZBURGERLAND

Zell am See-Grossglockner

Bruck ligt aan het begin van de Grossglocknerstrasse, de meest indrukwekkende autoweg van het Alpengebied.

U gaat met deze tocht de Grossglocknerstrasse vanaf de mooiste kant berijden, namelijk vanaf Heiligenblut.

Maar voordat u zo ver bent, volgen eerst vele mooie kilometers door het Nationalpark Hohe Tauern, met de mooie Felbertauernstrasse als middelpunt.

Het kleine Bruck ligt tussen kolossale bergtoppen aan de Salsach en heeft een neogotische kerk uit 1869.

Bij deze kerk slaat u rechtsaf de Kaprunnerstrasse in en ziet iets verder rechts het vliegveldje liggen, vanwaar schitterende rondvluchten mogelijk zijn.

U kiest voor links naar Kaprun en heeft een ruime keuze uit alternatieven.

Kaprun

Kaprun ligt in het district Zell am See en is zowel in de zomer als in de winter een toeristenplaats.

Het skigebied behoort samen met Zell am See tot de Europa Sportregion.

Omdat Kaprun een gletsjer heeft, kunt u er tot laat in het seizoen skiën.

De gletsjers Kitzsteinhorn maakt deel uit van de Hohe Tauern in de Oostelijke Alpen en bereikt een hoogte van 3203 meter.

Kaprun is jammer genoeg in november 2000, naar aanleiding van de tandradbaan die in brand vloog, op een negatieve manier in het nieuws geweest.

Kaprun is een gezellig dorp aan de voet van een gerestaureerde burcht.

In het Kaprunertal vindt u het beginpunt van de kabelbaan naar de Maiskogel, vanwaar u bij mooi weer de top van Oostenrijks hoogste berg de Grossglockner 3797 meter kunt zien.

De Stuwmeren

De Kapruner stuwdammen zijn de trots van het naoorlogse Oostenrijk.

Voordat er in Kaprun een waterkrachtcentrale gebouwd kon worden, moesten er eerst stuwdammen neergezet worden.

Bij Kaprun zijn ze er zelfs in geslaagd om twee stuwmeren boven elkaar te bouwen.

Deze vormen samen een reusachtig waterreservoir dat de waterkrachtcentrale in werking zet.

De dammen die het water tegenhouden zijn meer dan 100 meter hoog en in de zomer kunt u er spectaculaire wandelingen maken.

Door de grote metalen buizen die u in Kaprun langs de hellingen ziet lopen, stroomt het water van de stuwmeren met grote kracht naar beneden om de turbines van de krachtcentrale te laten draaien, ze voorzien een groot deel van Oostenrijk van elektriciteit.

De bovenste installatie, het Mooserstuwmeer met Drossen- en Mooserdam, ligt op 2036 meter hoogte en heeft een inhoud van 84,9 miljoen kubieke meter.

De Drossendam is 112 meter hoog en heeft een lengte van 357 meter.

De Mooserdam heeft een hoogte van 107 meter en een lengte van 494 meter.

De onderste en de voornaamste installatie is het Wasserfallstuwmeer met de Limbergdam.

Het meer ligt op een hoogte van 1672 meter, met een inhoud van 81,2 miljoen kubieke meter, een damhoogte van 120 meter en een damlengte van 357 meter.

Bezichtiging

Aan het eind van de openbare weg in het Kapruner Tal, staat een hoge parkeertoren met acht verdiepingen.

Vanaf deze parkeertoren kunt u een excursie naar de stuwmeren maken, u moet er wel enkele uren voor uittrekken.

Een bus brengt u over een smalle weg naar de Lärchwandaufzug, waar u in tien minuten tijd van 1200 naar 1600 meter wordt gebracht.

Boven gekomen, ziet u aan de overkant de Grosse Wiesbachhorn van 3562 meter.

Van de Wiesbachhorn loopt een lange ijskam in zuidwestelijke richting naar de Klockerin met halweg de rotspunt van de Hintere Bratschenkopf, die op 3413 meter hoogte ingeklemd ligt tussen twee overhangende gletsjerkappen.

Rechts achter de brede rug van de Klockerin ziet u de Bärenkopfkees.

U gaat niet met de bus mee maar toert door Kaprun en volgt de weg naar Mittersill, waar u kiest voor "RI Lienz 67" en op de Felbertauernstrasse parallel met het Felbertal komt te rijden.

Felbertauernstrasse

De Felbertauernstrasse is een genot om te berijden. Na 17 kilometer genieten van mooie panorama's, krijgt u de Felbertauerntunnel van vijf kilometer door het Sonnblick massief en de Hochgasser.

Eeuwenlang zijn de kooplieden over de Felbertauernpasweg getrokken, een gevaarlijke tocht die van het Felbertal tot aan Matrei zo'n 13 uur in beslag nam.

Rond 1200 lieten de bisschoppen van Salzburg "Tauernhäuser" bouwen.

De eigenaren waren verplicht om de wegen te onderhouden en de reizigers behulpzaam te zijn. Bij het uitrijden van de tunnel bij de parkeerplaats, staat rechts aan een zijweg het Matreier Tauernhaus.

Grossvenediger

De Grossvenediger 3674 meter hoog, is de op één na hoogste berg van Oostenrijk.

Het Gschlössstal is er het mooiste dal van de oostelijke Alpen waar het gletsjerlandschap wordt beheerst door de Schlaten Kees, de grootste gletsjer van Osttirol.

De gletsjer smelt, het onderste eind van de zich jaarlijks met enkele meters terugtrekkende gletsjer bevindt zich op 2100 meter.

De eeuwenoude houten huizen in de dorpen Aussergschlöss en Innergschlöss worden nu bewoond door vakantiegangers.

Eens waren dit van juni tot september de woonstede van herders die daar met hun vee huisden tot de invallende kou hen verjoeg naar het hoofddal.

Zij karnden daar hun boter en kaas, bouwden hun hutten dicht aan de beek bij elkaar op plekken waar ze het veiligste waren voor de lawines.

Alleen het grazend loslopend vee op de almen herinnert daar nog aan.

Nationalpark Hohe Tauern

Het Nationalpark Hohe Tauern is het grootste beschermde gebied van Midden-Europa, dat zich uitstrekt over de deelstaten Tirol, Karinthië en Salzburgerland.

De Hohe Tauern omvat 1800 vierkante kilometer, waarvan een tiende bestaat uit gletsjers.

Van west naar oost liggen centraal in dit gebied de Grossvenedigergruppe, de Grossglocknergruppe en de Ankogelgruppe.

Het nationale park bestaat uit natuur- en cultuurlandschap met hoog oprijzende bergmassieven, rotsen met lawinepuin, gletsjervelden, hoge en uitgestrekte almen, velden, kloven, diep uitgesneden en nauwe dalen en uitgestrekte wouden.

Het is een bijzonder gevarieerd landschap dat doorsneden wordt door wilde Achen en gletsjerbeken ontstaan uit smeltwater en watervallen.

Matrei

Matrei ligt in het dalbekken bij het punt van samenvloeiing van de Tauern Bach, de Isel en de Bretterwand Bach.

Door de band met Salzburg, werd er in 1784 de laatbarokke parochiekerk St. Alban gebouwd.

Ten noordoosten van de parochiekerk staat bij de Klaunzerberg de Klaunzkapelle, waaraan de legende van de kinderzegen verbonden is.

Het huwelijk van een boer was kinderloos, tot zijn vrouw droomde dat zij Maria met het kindje Jezus had ontmoet.

Prompt raakte zij in verwachting en kreeg een baby, uit dankbaarheid bouwde de boer de kapel. Tegenover Matrei begint het Virgental.

Virgental

In het Virgental zult u vergeefs zoeken naar skigebieden, kabelbanen en stuwdammen.

Wel vindt u er rust en aandacht voor natuur- en wandelvakanties voor jong en oud.

Door de wijze waarop bergboeren al generaties lang hun land bewerken is de natuurlijke rijkdom van het dal opmerkelijk.

In hooilanden, weiden en akkers treft u in de vroege zomer een enorme bloemenpracht aan. Het indrukwekkende landschap, het Virgental is omringd door drieduizenders, ligt bezaait met wandelpaden, waarin vooral de Höhenwanderwege opvallen. Een indrukwekkend wandelpadennet voert u door hooilanden en hellingbossen hoog de bergen in.

Met behulp van korte transfers kunt u zonder zware inspanningen het hele Virgental bewandelen en zo volop genieten van deze uitzonderlijke vallei. Iets verder aan de B108 ligt Huben aan de ingang van Defereggental.

Defereggental

Het Defereggental heeft nog steeds zijn oorspronkelijke karakter, u treft er veel traditionele huizen, een authentieke sfeer en weinig toerisme aan.

Allergieën krijgen ook geen kans in het Defereggental.

Mede dankzij de hoogte van 1400 meter en de geografisch-klimatologische ligging biedt de regio optimale omstandigheden voor allergiepatiënten.

Metingen bevestigen dat het Defereggental pollenvrij is.

Huismijt en schimmels komen helemaal niet voor en de eventuele aanwezigheid van stuifmeel wordt continu gecontroleerd en vastgesteld.

Elke allergiepatiënt weet precies wanneer in het dal welke pollen verwacht kunnen worden.

Het Defereggental is voor wandelaars een goed uitgangspunt voor talrijke voettochten in het hooggebergte van de Nationalpark Hohe Tauern.

U kunt er dagtochten, maar ook meerdaagse wandelingen in korte etappes van hut tot hut maken.

De zogenaamde "Knappentrek" volgt drie dagen de sporen van de bergbewoners die in de 15e eeuw boven de 2000 meter koper dolven.

Als u het museum in Blindis bezoekt, dan krijgt u een indruk hoe de mijnwerkers destijds leefden.

Ook kunt u de bergmijn in Hopfgarten, waar vroeger koper en goud gedolven werd, gaan bezoeken.

De maand juni staat in het Defereggental geheel in het teken van de alpenroos.

Deze prachtige bloem tooit dan de hellingen in een rode gloed.

Dit spectaculaire natuurverschijnsel wordt door de bewoners van het dal eind juni met bezoekers uit heel Europa gevierd met het Alpenrozenfest.

Hier verlaat u de B108 even en toert langs de Isel door het dal naar Lienz.

Lienz

Lienz is een stadje met een zuidelijk temperament, waardoor de palmbomen het erg goed doen. In het zuiden ziet u de kale toppen van de Lienzer Dolomiten.

Met hun rauwe kloven en spleten boezemden zij vroeger de bevolking angst in, zij werden zelfs voor demonen aangezien.

Bij Lienz gaat u een ommetje maken om de Tristiacher See en bezoekt u wat kleinere dorpen zoals Amlach, Tristach en Lavant.

Het zijn allen dorpen aan de voet van de Lienzer Dolomiten.

Bij Dölsach gaat voor u het hoogtepunt beginnen, u gaat daar namelijk de B107 op en draait spoedig over de Iselsberg en klimt naar Winkern en Mörtlach.

Mooie panorama's over het Kolmitzentel en de Rettenbach vergezellen u door het Grosskirchheim naar Döllach met het Goldbergbaumuseum.

Tot aan Heiligenblut volgt de slingerende Möll u, maar daar heeft hij geen trek in de hoge Tol en gaat alleen binnendoor naar de Gletscherstrasse.

Heiligenblut

Aan het begin van de Glocknerstrasse ligt het prachtige plaatsje Heiligenblut.

Al het verkeer dat naar of van de Grossglockner komt, moet het plaatsje passeren.

Heiligenblut dankt zijn naam aan de Deen: "Heilige Briccius", die vele jaren aan het hof van de Byzantijnse keizers in Constantinopel was.

In 914 besloot Briccius naar Denemarken terug te keren, maar werd hij overvallen door een lawine.

Doordat hij drie korenaren boven de sneeuw uit kon steken, werd hij door de boeren van het Mölltal snel gevonden.

Hij bleek een flesje heilig bloed bij zich te hebben dat verstopt zat in een wond in zijn been.

Dit flesje met bloed wordt in de 14e eeuwse Pfarrkirche St. Vinzenz bewaard en trekt door de eeuwen heen veel bedevaartgangers.

De gotische kerk is op de plaats gebouwd waar Briccius werd gevonden.

Grossglockner

De Grossglockner is met zijn 3798 meter de hoogste top van de Glocknergruppe en van Oostenrijk.

Hij heeft eigenlijk twee toppen, de Kleinglockner en Grossglockner met daartussen een ijzingwekkende firngeul, de 600 m hoge en 52° steile Pallavicini-rinne.

De 550 meter hoge en zeer steile noordwand is voor tweederde met ijs bedekt.

In 1909 werd de vereniging 'Naturschutzpark' opgericht, die als doel had om de wilde flora, fauna, natuurlijke waterlopen en meren te beschermen tegen de opkomende industrie en toerisme.

In 1918 werd de Pasterzegletsjer en de omliggende toppen van de Grossglocknergruppe aan de vereniging geschonken.

Voorwaarden was dat de vereniging zich zou inzetten voor de wering van de uitwassen van het toerisme, maar dagelijks beklimmen Alpinisten in file de top.

De fantastische autoweg door de Alpen is aangelegd tussen 1930 en 1935. Ruim 3200 arbeiders leverden onder de allermoeilijkste omstandigheden een knap staaltje wegebouwtechniek.

Grossglockner Hochalpenstrasse

Net voorbij Heiligenblut moet er tol betaald worden en geven borden inlichtingen over de wegenverkeerssituatie.

De weg is zes meter breed en in de bochten tien meter.

De weg is bereikbaar van begin juni tot oktober en verbindt de bondslanden Salzburg en Karinthie.

De weg heeft drie trajecten:

- De Grossglocknerstrasse van tot Heiligenblut tot Bruck over een afstand van 48 km met als grootste stijging 12 %.
- De Gletscherstrasse van Guttalbrucke naar de Kaiser-Franz-Jozefs-Höhe 8 km met als grootste stijging 12 %.
- De Edelweisstrasse van Fuschertorl naar de Edelweisspitze 1,6 km met als grootste stijging 14 %.

U krijgt vanaf Heiligenblut tot aan de Kaiser-Franz-Jozefs-Höhe 8 haarspeldbochten en daarna 26.

Kaiser-Franz-Jozefs-Höhe

U komt bij de rotonde bij de Guttalsplitsing en gaan linksaf naar de Kaiser-Franz-Jozefs-Höhe.

U rijdt nu op de Gletscherstrasse en ziet een prachtige waterval en links de Grossglockner.

Aan de linkerkant ligt ook de Margaritzen Stausee.

Het water in dit stuwmeer wordt doormiddel van buizen door de bergen naar de krachtcentrale van Kaprun gevoerd.

De laatste vijf haarspeldbochten brengen u langs het Glocknerhaus, maar u kunt nog hoger.

Motoren kunnen tot het einde doorrijden en hebben daar een eigen gratis parkeerplaats, auto's moeten daar de parkeergarage in.

Op de bovenste parkeerplaats heeft u een schitterend uitzicht over de Grossglockner en de Pasterze gletscher, die als het ware aan de voet van de Grossglockner ligt.

Staande op de parkeerplaats en over de rand kijkend bestaat er een grote kans om beertjes of kleine bergmarmotten "Murmeltiere" te zien.

De gletsjers

Temperatuur daalt bij iedere honderd meter stijging een halve graad.

Op grote hoogten komt u in een gebied waar het altijd vriest en waar alleen sneeuw en hagel valt.

Dit is het gebied van de eeuwige sneeuw, het gebied boven de sneeuwgrens.

Als alle sneeuw zou blijven liggen, dan zouden de bergtoppen onder de sneeuw verdwijnen. Dit is gelukkig niet zo, want er komt veel sneeuw in de vorm van lawines en gletsjers naar beneden.

Een gletsjer ontstaat uit sneeuw, maar is geen sneeuw.

De gevallen sneeuw die in de kommen, op de berghellingen en in diepe kuilen tussen de bergtoppen blijft liggen, kan honderden meters dik worden.

De onderste lagen worden samengedrukt door de bovenlagen, waardoor de lucht tussen de sneeuwvlokken wordt weg geperst en de onderste lagen veranderen in een grofkorrelige massa.

Deze massa noemen we firn.

Deze firn is plastisch en kan bewegen zonder te breken. Op een bepaald moment wordt de druk van de bovenlagen zo groot, dat de firnmassa uit het firnbekken wordt weggedrukt en over de rand naar het dal begint te stromen, dit begin van de gletsjer heet gletsjertong.

Heel langzaam stroomt de gletsjer vervolgens naar beneden, ongeveer 15 cm per dag.

Omdat het beneden warmer is, gaat het gletsjerijs smelten en de gletsjer vindt er zijn einde.

Na de Kaiser-Franz-Jozefs-Höhe keert u terug naar de rotonde en houdt daar links aan, waar tot aan Bruck 26 haarspelbochten voor u liggen.

Stop onderweg regelmatig op een parkeerplaats en geniet van de in de diepte liggende uitzichten, Heiligenblut verdwijnt steeds verder.

Let er met de motor wel op dat u stopt op een parkeerplaats die vlak is, want een stukje heen komt u in de bergen al snel te kort.

Eerst krijgt u o.a. nog de Hochtortunnel en de Mittertortunnel en ziet vervolgens de weg die naar de Edelweisspitze gaat.

Edelweisspitze

De Edelweisstrasse van Fuschertorl naar de Edelweisspitze is 1,6 km lang.

Op de Edelweisspitze heeft u bij helder weer zicht op 19 gletsjers en 37 bergreuzen van boven de 3000 meter.

Verder naar beneden ziet u de Glockner Lion, een uitstekende rots die heel sterk op een leeuwenkop lijkt.

De weg draait verder naar beneden en passeert de Fuscherkapel, waar u gedenkstenen ziet waarin de namen van mensen zijn gebeiteld die bij de aanleg en het onderhoud van de weg zijn omgekomen.

Rem tijdens het zakken regelmatig bij, want de constante afdaling van 12% gaat over een grote afstand en kan de snelheid behoorlijk laten oplopen.

U zakt het Fuschertal in, passeert het "Mauthaus" en komt in Fusch.

Fusch

Fusch is een klein, gemoedelijk dorp aan het begin van de Grossglocknerstrasse op ca. 10 kilometer van Zell am See met een oude Romaanse kerk.

Kijk hier nog maar eens achterom, want 10 kilometer verder is uw dagtocht voorbij.